

II. ČÁST POJEDNÁNÍ O SPECIFIKÁCH TĚŠÍNSKÝCH SBORŮ

Jedním z důležitých poznatků historie sborů na Těšínsku je, jak jednotliví kazatelé svými postoji, obdarováním, vztahy ovlivňovali nejen svoji, ale i několik dalších generací. Toto osobní přemýšlení má za cíl oslavit svrchovanost našeho Pána a jeho péči o svoji církev. Má za cíl probudit novou vděčnost a radost v srdcích těch, kteří se zde narodili a díky Boží milosti se stali součástí dějin spásy tohoto regionu.

I. ČESKÝ TĚŠÍN

Ve sboru působili 3 ordinovaní kazatelé – Stanislav Heczko, Ernest Welszar, Tadeáš Firla.

Kazatel Stanislav Heczko

Měl ve svém životě a službě asi 6 dominujících oblastí. Podíváme – li se na jeho směřování, je zřejmé, že to, co bývalo skrze něj zaséváno v těšínském sboru, aniž si toho lze na první pohled všimnout, přineslo po čtyřiceti létech vzácné, konkrétní ovoce.

1 Teologické vzdělání

Byl prvním kazatelem s teologickým vzděláním v naší oblasti. Po celý další život studoval nejen teologický obor. Měl všeobecný široký rozhled, zvláště v oblasti historie. Kladl veliký důraz na *vzdělávání* ve sboru. Dominantní byl jeho výklad Písma a biblické hodiny. Nejen ve vlastním sboru, ale i na stanicích mu svěřených pomáhal rozvíjet *vyučování* mladé generace (v HS vyučoval dorost velmi přijatelným moudrým přístupem). V prostředí, které doposud mívalo chladný vztah ke všeobecnému vzdělání i specifický postoj ke studiu Písma, bratr začal zasévat semínka kladného přístupu k tomuto oboru křesťanova života nenásilně, s láskou a pokorou.

V této době sbor má velmi mnoho vyškolených pracovníků ve všech oblastech, počínaje staršími, kteří jsou schopni *vyučovat* a vést další.

Ve sboru je asi 20 mladých lidí, kteří prošli studiem různých seminářů a teologických škol. Ve všech generacích je dost těch, kteří se rádi účastní mnoha konferencí, seminářů zaměřených na všechny oblasti života, nebo služby, formou vzdělávání.

Dlouholetá misijní činnost je zaměřená na službu mezi středoškoláky ve městě. Zaměření je zřejmé – přednášky, vzdělávací programy, anglické campy.

V současné době náš sbor má asi 36 absolventů vysokých škol na všech stupních. Převažují humánní obory. Z této skupiny je asi 1/3 pracujících ve školství. Dalo by se spekulovat o různých příčinách tohoto stavu.

Ve sboru působili zatím jen 3 kazatelé, kteří měli určité teologické vzdělání. Při výběru se sbor neorientoval na toto kritérium, ale směřování jeho nástupců a potřeba sboru po létech je zřejmá.

Současný kazatel a další dvě členky sboru + několik osob s naší oblasti jsou zapojení do vzdělávacího programu v republikovém Týmu organizace BEE.

2 Investoval do mladé generace

Po mnoho let v kostelíku, v období hluboké totality býval pravidelný program každý měsíc všech mládeží našich sborů. Mnozí ze současných klíčových pracovníků ve všech sborech začínali své první krůčky zvěstování, pastorační a misijní práce právě na společných mládežích. Neuvěřitelná odvaha a houževnatost bratra kazatele z této doby přináší požehnané ovoce do dnešního dne. Sbor má v současnosti po léta nejpočetnější mládež i dorost v našich sborech. Není to naše pýcha, je to Boží nezasloužená milost, ale milost činná v životě zakladatele. Vedoucí současné mládeže, mnohaletý vikář pro mládež vkročil do šlépějí svého předchůdce SH. Stal se z něj vlivný a úspěšný vedoucí, působící nejen ve vlastním sboru, ale v ekuméně a v celo - církevní práci. Díky jeho činnosti prožilo obrácení a zapojení do služby mnoho mladých lidí.

3 Měl dar řízení církve

Kazatel zodpovědný za svůj systemizovaný sbor měl na zodpovědnost další 2 velké sbory a jednu stanicí. Situaci neměl vůbec jednoduchou. Přišel zvenčí. Byl kazatelem mnohem menšího sboru, než ty starší zkušené, zralé, početné. Narážel na

nepochopení, výčitky. Nevzdal to. Zaměřil se na vedení a řízení. Často projednával choulostivé záležitosti, usmiřoval znesvářené, domlouval, utěšoval. Poradil si i s řízením. Nevnucoval se, respektoval místní ST, organizoval své i společné, regionální záležitosti. Někdy nebyl přijat, nezavděl se, ale vytrval. Kazatel, který nastoupil po něm promýšlel další sborovou vizi, navrhoval učednický model, uváděl změny do řízení. Sám nebyl vždy pochopen a uznán. Ale nevzdával to. Ti, jenž přišli po něm, měli připravenou cestu k rozvinutí příznivé strategie, ke koordinaci, k novým vizím. Před příchodem toho současného kazatele Pán Bůh skvěle vyškolil a po čtyři léta připravoval most skrze starší, kteří byli ochotni překlenout mezeru před nástupem nového kazatele. Vedli sbor a řídili na míru svých možností a darů velmi dobře. Současný kazatel ve své práci *řízení* využívá nejen přirozených i nadpřirozených prostředků, ale i moderních současných metod a programů. (NCD, další projekty k budování a růstu církve). Je zapojen i v celorepublikovém týmu projektu NCD.

4 Byl velmi ekumenicky založen

Bratr měl nesporně široké srdce pro vztahy s lidmi s jiných církví a denominací. Po rozdělení našich sborů v šedesátých letech minulého století, ač nemusel, přijal do sboru skupinu lidí se sousedního sboru, který byl úřady uzavřen. Společenství různě orientovaných bratrů a sester z několika spekter zbožnosti a teologického přesvědčení, nebylo snadné budovat. Budoval, nevzdal to. Mnozí z těch, kteří tehdy přišli zůstali dodnes s celými početnými rodinami. Vztahy mezi těmi, kteří tehdy ztratili sbor a mezi tehdejší CB byly napjaté. Paradoxní je to, že v současné době vedení nástupnického sboru a našeho má k sobě velmi blízko. Jejich vedoucí pracovníci a naši vedoucí se scházejí každý týden na nejužším společenství vzájemných sdílení a přímluvných modliteb. Je to společenství CB + AC + AC Agape. Je to zázrak. Po létech nepřítel, nepochopení se spolu modlí, v úctě se mají *bratrská, letniční a charismatická* odnož Kristovy církve. Větší společenství každý měsíc ještě více prohlubuje naše vztahy s dalšími pastory jiných církví. Není to normální, i to je zázrak. Možná se jen na našich očích naplňuje vize a touha našich předků po jednotě, smíření a lásce uprostřed církve na těšínsku. Založení MS ČEA a její adresa na Studentské 25 je jen „třešničkou na dortu, který začali péct, ti před námi.

Současný kazatel se spolupodílel na prohlubování a organizaci této skupiny v našem městě. Je vždy velmi povzbuzen, směřují-li vztahy k jednotě a vstřícnosti.

5 Měl srdce otevřené pro misi

Má-li někdo pochybnosti o oprávnění těchto výše uvedených souvislostí, tak tato je zřejmá, bez jakýchkoliv otázek. Nelze přesně určit, ale ne méně, než 100-krát ve své službě bratr SH cestoval mezi své přátele na Ukrajinu. Nezabalil to ani v době nejtvrdší totality, ani po revoluci. Zůstal věrný svému poslání. Takový životní styl nezůstane bez odezvy. Bratr již 30 let působí mimo naši oblast. Semínko misijní lásky přineslo nádherné ovoce. V současné době učedník a nástupce misie na východ je br. Stanislav Czudek. I on již cestoval na Ukrajinu nesčetněkrát. Sám, ale i s celými týmy pracovníků z naší i z jiných církví. Organizoval mezi Rómy početné tábory, vyučoval, zvěstoval evangelium, zabezpečoval pomoc. Je prodlouženou rukou toho, jenž započal před léty toto skvělé dílo. Jako misijní pracovník nezůstal na Ukrajině, ale založil novou práci v Karvině. Na východ však nezanevřel, ani nezapomněl. Uslyší-li opět hlas Pastýře, pojedede mezi své.

Ani moc se nepozastavujeme nad tím, že 1. misionářka v oblasti na lodi „Doulos“ pocházela původem ze sboru, kde působil bratr SH. Misie byla ukončena předčasně, okolnosti se ubíraly svým vlastním směrem. Ale misijní poslání bylo konáno. A to je dobře.

Velmi potvrzujícím faktem principu setby a žně je skutečnost, že na Studentské 25 se nachází sídlo nejen adresy sboru CB a občanského sdružení Filadelfia. Je zde sídlo organizace „Pomoc těšínského Slezska na Ukrajinu“.

Nachází se zde adresa misijní organizace Wycklifových překladatelů Bible. Paradoxně přibližně před deseti léty 1. ustavující schůze se konala na Studentské 25. Jedním ze zakládajících členů a členem současného Týmu je dosavadní kazatel sboru.

6 Dokázal předvídat a obětovat

Důkazem tohoto tvrzení je postavený na Studentské sborový dům CB. Bratr byl vizionářem a vedoucím tohoto projektu. Nelze si představit, jak by se náš sbor rozvíjel, kam by se ubíral bez zázemí sborového domu. Téměř všechny zásadní akce

a programy, kromě nedělních bohoslužeb se konají již po třicet let v této budově. Ta je také příbytkem kazatele a další rodiny hospodáře. Jsme přesvědčeni, že možnost koupě kostela před několika léty, taktéž případná přístavba ke sborovému domu z důvodu rostoucích potřeb mladé generace, bude vyvrcholením snah a úsilí těch, kteří celým srdcem pečovali o Boží dům mnoho let před námi.

Výzva

Lze říci, že se na našich očích odehrává princip setby a žně. Odehrává se naplnění Božích zaslíbení. Apoštol Pavel kdysi řekl o své práci. „Já jsem sázel, Apollos zaléval a Bůh dal vzrůst“. Pán církve dal našemu sboru apoštola, který „jen“ posázel zrníčka Slova, lásky, a poskytl do oběhu duchovní dary, které mu byly svěčeny. Pak mohl klidně odejít. Další kazatel zaléval, okopával, pečoval a vzhlížel úrodu. Naše generace je součástí žně. Bůh dal vzrůst. Bylo nám dáno sebrat to, co zaseli naši předkové. Nejen kazatelé, ale mnozí další služebníci, kteří společně s nimi naplnili záměr Boží ve své generaci. Přesto se zdá zřejmé, že kazatelé ve všech našich sborech mají své nezastupitelné místo. Nebyli zde posláni jen náhodou. Byla v tom Boží prozřetelná ruka. Určitým způsobem tisknou pečeť, která zůstane již navždy v dějinách každého sboru. Nakonec žádný člen sboru zde není náhodou. Byl jsi tu poslán, abys naplnil poslání, které ti Pán svěřil a oslavil svým životem jeho. To je vše, co po tobě očekává.

Otázka zní, co bude dál? Máme mnohem lepší výchozí pozici, než ti před námi. Můžeme zároveň sít, zalévat, okopávat, usměřňovat, pečovat, ale nemůžeme udělat nic více. Nemůžeme dát život, ten dává jedině Pán. A to nás osvobozuje od pocitu důležitosti, ale zároveň nás zavazuje. K věrnosti, závislosti, očekávání, novému poznání být v pravý čas na pravém místě a nechat se použít.

Díky Pánu, že on miluje svoji církev a proto dává rád ze své milosti život i své požehnání.

II. HRÁDEK

V hradeckém sboru působili po celou dobu 4 kazatelé:

Kaleta Karel, Kaleta Jan, Rusnok Otto, Stebel Stanislav

1 Směřování kazatelů

Pokud bychom hledali zaměření těchto bratrů, mohli bychom povědět, že byli velmi odborně zdatní. První tři pracovali dlouhou dobu v Třineckých železárnách v technických oborech. Poslední VŠ vzdělaný taktéž v technickém oboru. V duchovní oblasti u všech lze vyzorovat důraz na výklad Písma, pastorační a systematické vyučování na biblických hodinách. Každý z nich byl formován jinou zbožností a teologickým zaměřením. Bylo by vzácné sledovat důkladněji jejich směřování a jejich duchovní vývoj. Je zde zřejmý pohled, že zaměření kazatelů se projevilo v pozdějším směřování sboru.

2 Otto Rusnok

Třetí z řady Otto Rusnok působil kromě sboru na Hrádku i na jiných sborech CB. Napřed v Litvínově, pak v Oldřichovicích, a nyní ve sboru Třinec – Lištná. Zajímavý se jeví postřeh, že na dvou z působišť spolupracoval se svými předchůdci, kteří zůstávali dál ve sborech a byli po léta aktivní. Bratr Otto tedy svým charakterem a obdarováním vytvářel jaksi „most“ mezi určitým zaměřením zbožnosti, z částí i mezi generacemi. Při tom spoluutvářel všechny dosavadní stanice Hrádku (Oldřichovice, Třinec – Lištná a Sosna). Tato stanice je v současnosti pod správou sboru, ve kterém nyní působí). Zároveň byl dlouholetým seniorem a vedoucím RST. Svými postoji působil k jednotě kazatelů a příznivé atmosféře.

3 Technická zdatnost

Členy hradeckého sboru bylo několik dalších technicky zdatných pracovníků. Dostudovalo několik vysokoškoláků v technických oborech. Jeden z nich se vypracoval dosti vysoko, na tu dobu získal jedinečný titul „kandidáta věd.“ Byl

jediný v naší sborové rodině po mnoho let. Zároveň však zde žilo mnoho velmi zdatných řemeslníků. Technická zdatnost přinesla bohatou žeň v době staveb nových modliteben po celé naší zemi. Sbor vysílal tyto odborníky snad na všechny církevní stavby. Je až neuvěřitelné, kolik úsilí, času a jiných prostředků bylo vydáno, aby Boží království v českých i slovenských zemích mělo pěkné a důstojné příbytky ke zvěstování evangelia a k dalším službám.

4 Naplňování vize

Vyvrcholením těchto snah jsou dvě pěkné stavby – DPS a nyní i nová nádherná modlitebna. Navzdory problémům, nedostatku financí, nedorozumění, nedokončení sociálního zařízení, stavby stojí. Obě jsou výsledkem technických schopností pracovníků, nyní především kazatele, který byl osobně zapojen do projektu nové modlitebny.

5 Stanislav Stebel

Byl v pravý čas na správném místě. Málokdo by dokázal využít schopnosti, vztahů a příležitostí k zabezpečení tak velikého díla. Úkol, jenž mu byl svěřen Pánem církve započal i ukončil. Může se plně věnovat budování duchovního domu a naplňováním prostorné modlitebny.

Bratr Stanislav má kromě těchto obdarování i zkušenosti s budováním různých typů sborů. Působil v misijně zaměřené stanici v Žilině, pak na velkém valašském sboru a ve velkoměstském sboru v Ostravě. Při tom je zkušený v mnoha mezi - církevních organizacích a projektech, taktéž v celo - církevní práci. Mnoho z těchto skvělých poznatků využívá i nyní ve své práci.

6 Sociálně citlivý sbor

Možná kdyby tito všichni lidé, kteří se na celém dění na Hrádku podíleli, dokázali dohlédnout v tom všem příležitost a své jedinečné poslání v dějinách spásy, byli by dnes šťastní a chválící svého Spasitele a Pána, že je učinil hodnými toho velikého historického díla se osobně zúčastnit. Možná by dnes již hradecký sbor naplňoval

téměř dokonale své nezastupitelné poslání. Nesení pomoci lidem slabým, starým, nemohoucím a nemocným. To bylo doménou a touhou generací před námi.

Jak se dočítáme v dokumentech o životě Svazu rozhodných křesťanů na Hrádku, bylo jedním z nejdůležitějších úkolů vybudovat dům pro nemocné na těle i duši. Pensionát měl sloužit nejen členům společenství, ale měl být i zkouškou vyjítí navenek.¹

Zřejmě, že současná situace je jen přestupní stanicí na dráze naplňování Božích záměru, realizací tužeb a úsilí nejstarší generace hradeckého sboru. Oni zaseli myšlenku, modlili se a očekávali. Věci se začaly naplňovat, až po jejich odchodu k Pánu. To je známý princip Písma. Mnozí Boží muži a ženy očekávali s nadějí a viděli výsledek jen ve vizích, které pak realizují další generace.

7 Vysílající sbor

Dalším záměrem, který sbor na Hrádku realizoval bylo vyslání mnoha bratrů do kazatelské služby. To bylo ovoce úsilí a věrného vyučování Božímu slovu po celou existenci sboru. Dovolíme si vyjmenovat jednotlivé pracovníky:

Kaleta Karol, Kaleta Pavel, Kaleta Jan, Kaleta Bronislav, Rusnok Otto, Stebel Stanislav, Borski Rudolf, Kadlubiec Pavel, Lipus Zbyszek, Sliž Josef, Stryja Karel. Bratr kazatel Stanislav Heczko se na Hrádku obrátil ke Kristu.

Co stojí dále za povšimnutí, že všichni kazatelé, nebo vedoucí stanic v Třinci jsou určitým způsobem napojeni na Hradecký sbor. Jen br. Slavoj Raszka není původem ze sboru, ale vyrůstal v domku pod sborem.

Málo, všechny dva dnešní třinecké sbory + jedna stanice jsou v určitém smyslu „dětmi“ hradeckého sboru.

8 Zpívající a ekumenický sbor

Poslední dominantní oblastí sboru, o které se zmiňujeme, je hudba a zpěv. Hradečtí jsou jediní ze svazku našich sborů, který programově pečuje o dechovou hudbu. Tento žánr je již dnes výjimečný, je však dobré, že zcela nezanikl a zůstal určitým

¹ PASEK, Zbigniew. Związek stanowczych chrześcijan, s. 82

mostem mezi stále početnou starší generací ve sboru i generacemi v sousedních sborech.

Taktéž pěvecký sbor má zde nezastupitelné místo, jeho činnost je rozvíjena a využívána ke spolupráci s dalšími podobně zaměřenými církevními subjekty.

Sbor jako jediný si uchoval polský bohoslužební jazyk i polský zpěvník, který je stále intenzívně využíván v liturgii i v osobních životech členů sboru.

Některé z těchto jmenovaných dominantních prvků sbor velmi silně spojuje s SCEAV na Jablunkovsku. I tato církev je jedinečná svými důrazy na sociální spolupráci, hudbu a zpěv.

9 Nadějný sbor

Lze říci tedy, že sbor na Hrádku je *sborem polským, zpívajícím, vysílajícím kazatelé, posílajícím odborně zdatné řemeslníky, a zakládající nové stanice*. Jsme přesvědčení, že o sboru „na kopci“ ještě v budoucnu uslyšíme dobré požehnané zprávy.